
Indicatoren van Duurzame Ontwikkeling voor het Schelde-estuarium

IDO-Schelde

Eerste tussentijds rapport

Luik 1: Definitie van denkkader en geografische afbakening, selectie van de set indicatoren van duurzame ontwikkeling. Januari 2009 – Mei 2009

Status: definitief tussentijds rapport goedgekeurd door stuurgroepleden en projectleider, 20 mei 2009

Ann-Katrien Lescauwaet, Heidi Debergh, Klaas Deneudt,
Jan Mees, Francisco Hernandez

Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Flanders Marine Institute

Wandelaarkaai 7

InnovOcean site

B-8400 Oostende, Belgium

Tel. +32-(0)59-34 21 30

Fax +32-(0)59-34 21 31

Email: info@vliz.be

<http://www.vliz.be>

1. TEAM EN WERKING.....	2
2. EINDPRODUCTEN	3
2.1. Visiedocument	3
2.2. Literatuurstudie (januari-april 2009).....	3
2.3. Lijst potentiële indicatoren voor de set IDO-Schelde.....	3
2.4. Bevraging	4
2.5. Finale lijst indicatoren voor de set ido-schelde.....	4
3. LIJST BIJLAGEN.....	4
3.1. Visiedocument	4
3.2. Samenvatting literatuurstudie+lijst geraadpleegde documenten	4
3.3. Voorlopige lijst indicatoren	4
3.4. Lijst contactpersonen en bevroegde experts.....	4

1. Team en Werking

Het eerste luik van het project “Indicatoren van Duurzame ontwikkeling voor het Schelde-estuarium – IDO-Schelde” loopt over de periode januari-mei 2009.

Tijdens de startvergadering (9 februari 2009) werd in overleg met de opdrachtgever een aantal randvoorwaarden besproken voor het instrument en de lijst experts en contactpersonen voor de bevraging werd verder verfijnd. Bij het afronden van dit luik worden twee eindproducten verwacht: de literatuurstudie en de lijst met potentiële indicatoren voor de set IDO-Schelde (zie plan van aanpak). Deze eindproducten worden besproken onder punt 2. Voorts werd door de opdrachtnemer een document opgesteld waarin de visie op de doelstellingen en het bereik van dit instrument worden toegelicht. Dit visiedocument bleek een nuttig document bij de bevraging.

Het project team voor de uitvoering van de activiteiten en het verzorgen van de communicatie rond dit project bestaat uit 6 personen, waarvan 2 op dagelijkse basis.

- ❑ Projectmanagement: Ann-Katrien Lescauwae, Heidi Debergh, Klaas Deneudt
- ❑ Literatuurstudie en bevraging experts: Ann-Katrien Lescauwae, Heidi Debergh
- ❑ Selectie indicatoren: Ann-Katrien Lescauwae, Heidi Debergh, Klaas Deneudt, Jan Mees
- ❑ Ontwikkeling en technische ondersteuning (databank, webpagina's) Francisco Hernandez, Bart Vanhoorne, Klaas Deneudt
- ❑ Koppeling met ScheldeMonitor: Klaas Deneudt

2. Eindproducten

De verwachte eindproducten na afronding van Luik 1 zijn de literatuurstudie (document) en de lijst met potentiële indicatoren. Deze twee eindproducten, evenals het bijkomende visiedocument, worden hieronder besproken en in de bijlage geannexeerd. Voor de opmaak van de lijst indicatoren werden experts bevestigd. De lijst van gecontacteerde personen is toegevoegd als vierde bijlage.

2.1. Visiedocument

Het visiedocument schetst de doelstellingen en karakteristieken van het instrument en de verwachtingen die dit instrument kan inlossen: wat is het, voor wie is het bestemd, wat kan het aanreiken, wat is het bereik (tijdsperspectief, ruimtelijke bereik, inhoudelijke benadering, juridische verankering).

Het is vooral nuttig als begeleidend document bij de bevestiging om de doelstellingen van het instrument concreet te omschrijven en de randvoorwaarden voor de inhoud van de bevestiging duidelijk te communiceren. Het document zal ook beschikbaar gesteld worden op de webpagina's van de IDO voor het Schelde-estuarium.

Het visiedocument IDO-Schelde is toegevoegd als bijlage 1.

2.2. Literatuurstudie (januari-april 2009)

De doelstelling van de literatuurstudie is het onderbouwen en logisch kaderen van de identificatie en de selectie van de set Indicatoren van Duurzame Ontwikkeling voor het Schelde-estuarium (IDO-Schelde). In de literatuurstudie worden de belangrijkste bouwstenen voor het project IDO-Schelde kort toegelicht en samengevat.

De doelstelling van de literatuurstudie is tweeledig:

- De nodige context opbouwen voor de omgeving waar de set IDO zal ingezet worden (Europese, Nederlandse, Vlaamse wetgeving en beleidskader, Onderzoek en monitoring)
- De nodige argumenten en informatie verzamelen voor de wetenschappelijke, technische, juridische en beleidsmatige onderbouwing voor de selectie van de indicatoren

De uitkomsten van deze literatuurstudie zijn vervat in:

- De algemene samenvatting (een document dat op zichzelf staat)
- De lijst geraadpleegde documenten
- De lijst potentiële indicatoren, onderbouwd door de inhoud van de literatuur (en door bevestiging)

Het document van de literatuurstudie telt 44 pagina's en een lijst van 180-tal geraadpleegde documenten. Daarvan zijn een 35-tal nieuwe toevoegingen tot de collectie digitale publicaties beschikbaar in de ScheldeMonitor. De algemene samenvatting ('literatuurstudie') en de lijst referenties en geraadpleegde documenten is toegevoegd als bijlage 2.

2.3. Lijst potentiële indicatoren voor de set IDO-Schelde

Deze (voorlopige) lijst bestaat uit breed gedefinieerde 'bouwstenen'. De uiteindelijke definitie (als parameter met gestandaardiseerde definities en eenheden) wordt geformuleerd na beëindiging van de bevestiging en technische onderbouwing, uiterlijk in juni 2009 (zie plan van aanpak).

De voorlopige lijst bevat een 50-tal voorstellen voor indicatoren. De lijst geeft:

- een aanduiding van de relevantie van de indicator op vlak van de hoofdthema's van de LTV (V,N,T, naast visserij, toerisme&recreatie, en andere gebruikers), en de pijlers van een duurzame ontwikkeling (Ecologie/milieukwaliteit/Sociaal/Economisch).
- het raakvlak dat de indicator impliciet of expliciet heeft met de bestaande Europese strategieën, richtlijnen en/of monitor en rapportage doeleinden

- een summier (niet-limitatieve) opsomming van de meest relevante beleidsdocumenten, plannen, rapportages, waarvoor de indicator relevant is of reeds consensus uitdraagt.
- de vermelding van de indicator in voorgaande initiatieven voor het uitwerken van een set indicatoren voor het beoordelen van het Schelde-estuarium (Westerschelde).
- verwijzing naar logisch kader (DPSIR)
- verwijzing naar het kader ecosysteemgoederen en -diensten

Belangrijkste criteria die de onderbouwing van deze lijst stuurden:

- Wetenschappelijke onderbouwing (met nadruk op de inzichten in ingreep-effect relaties)
- Beleidsrelevantie, in bijzonder de gebiedsgerichte LTV2030 en de OS2010
- Draagkracht zowel aan Nederlandse als Vlaamse zijde
- Juridische verankering
- Het potentieel van de indicator om een koppeling te maken met het concept van ecosysteemdiensten en goederen

De voorlopige lijst is toegevoegd als bijlage 3 en wordt uitvoerig besproken tijdens het stuurgroepoverleg.

2.4. Bevraging

De lijst contactpersonen kwam tot stand in wederzijds overleg met de opdrachtgever.

De eerste bevragingronde (februari-april) legde nadruk op het geïntegreerde karakter van het instrument, de relatie en coherentie met het procesverloop LTV2030, de visie en het bereik, ruimtelijke en temporele afbakening. Hiervoor zijn tot nog toe een 40-tal personen gecontacteerd en bevraged.

De tweede fase (in voortgang) is meer gericht op het technisch onderbouwen van de indicatoren (definities, metadata, monitoring, data (berekenings)methode, koppeling tussen indicatoren onderling).

De lijst van de contactpersonen en bevragede experts is toegevoegd als bijlage 4. Bepaalde personen zijn tijdens een overleg zowel bevraged naar het instrument als naar de indicatoren.

De verslaggeving van elk individueel overleg is beschikbaar bij de projectcoördinator in het VLIZ. De verslagen bevatten alle nodige gegevens: naam, functie en institutionele gegevens van de expert/contactpersoon; datum, plaats uur en duur van het overleg, inhoudelijke verslaggeving.

2.5. Finale lijst indicatoren voor de set IDO-Schelde

De voorlopige lijst indicatoren is gebaseerd op bevraging van experts en op de uitkomsten van literatuurstudie. Verdere bevraging van experts en literatuur toegespitst op specificaties van de indicator, en screening van data en monitoringsprogramma's onderbouwt de finale lijst indicatoren (juni 2009).

3. Lijst Bijlagen

3.1. Visiedocument

3.2. Samenvatting literatuurstudie+lijst geraadpleegde documenten

3.3. Voorlopige lijst indicatoren

3.4. Lijst contactpersonen en bevragede experts